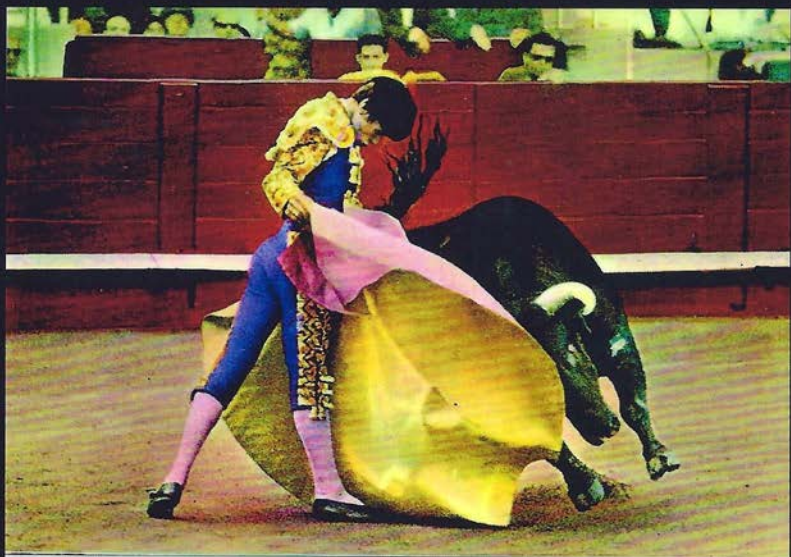

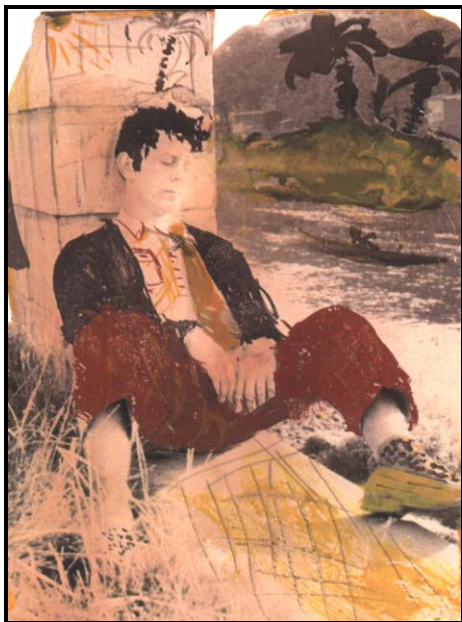
Otto Horský

BUENOS DÍAS ESPAÑA

Otto Horský

BUENOS DÍAS, ESPAÑA

*Putování dvou mladých nadšenců po Španělsku
v sedmdesátých letech minulého století*

Přední strana obálky: fotografie býčích zápasů ze sedmdesátých let minulého století. La „Verónica“, dráždění býka barevnou pláštěnkou, capou.

BUENOS DÍAS, ESPAÑA

*Putování dvou mladých nadšenců
po Španělsku v sedmdesátých letech
minulého století*

Text © Otto Horský, 2012

www.horsky.estranky.cz

Grafická úprava a obálka © Otto Horský

Fotografie Otto Horský, archiv autora a internet

1. vydání jako e-kniha © Lukáš Vik, 2015

ISBN PDF formátu: 978-80-87749-40-1 (PDF)

Konverze do elektronických formátů:

grafik a webdesignér Lukáš Vik

www.lukasvik.cz

Slovo autora:

Španělsko zaujímá největší část Pyrenejského poloostrova. Na své západní hranici sousedí s Portugalskem, na severu hraničí drsným Pyrenejským pohořím s Francií. Pyreneje se táhnou podél Biskajského zálivu na západ až k Atlantickému oceánu. Jižní a východní hranici Španělska lemuje Středozemní moře. Po Rusku a Francii je to třetí největší země v Evropě. Zřejmě jeho geografická poloha poloostrova umístěného zcela na jihu Evropy a jeho blízkost ke kontinentu Afriky byly jednou z hlavních příčin, proč se jeho dějiny rozvíjely nezávisle na hlavních historických událostech Evropy. Přes 14 km širokou Gibraltarskou úžinu pronikli v osmém století na Pyrenejský poloostrov Maurové a zůstali zde několik staletí. Jejich přítomnost vtiskla španělské kultuře i tradicím specifické rysy, s nimiž se setkáváme na každém kroku i dnes. Obohatili zemi o nové dosud neznámé plodiny, na vysokou úroveň pozvedli zemědělství a vodní hospodářství a architekturu.

Rok 1492 se stal pro Španělsko rokem osudovým. Dobytím Granady padla poslední výspa Maurů ve Španělsku, téhož roku byli ze Španělska vypuzeni Židé. Zásadní však bylo rozhodnutí španělské královny Isabely umožnit Kolumbovi jeho objevitelskou cestu přes oceán. Dá se říci, že objevení Ameriky Kolumbem předurčovalo osudy Španělska v několika málo následujících staletích. Dobytím Mexika a Peru začalo do Španělska proudit zlato a stříbro. Isabela Kastilská považovala za samozřejmé, že se za oceán stěhoval i kastilský jazyk, zvyky, systém správy a instituce a zejména křesťanská víra. Ze země, která stála na okraji kontinentu a z hlediska vývoje evropských dějin dosud nehrála významnou roli, se náhle stala velmoc s klíčovým postavením.

Hospodářská expanze živená přílivem drahých kovů trvala až do padesátých let 16. století, kdy země prošla několika hospodář-

skými krizemi. Z těchto krizí a státních bankrotů již nevyšla, přestože příliv stříbra z Mexika a Peru ještě pokračoval až do devadesátých let 16. století, neboť Španělsko se pustilo do vojenských operací, které se staly nenávratnými investicemi. Pokračovala sice koloniální expanze a exploatace podmaněných zemí, ta však znamenala, že španělští vojáci museli být posádkou skoro v celém světě, od Flander, Itálie a Maroka až po Ameriku a Filipíny a doma chyběli lidé, Španělé. Navíc, synové ze středních vrstev hledali štěstí v zámoří, jiní zase hledali útočiště v církvi a řádech, kde nalézali lehčí a bezproblémový život. Vesničané se začali stěhovat do měst, kde doufali nalezení lepších životních podmínek, což významně ovlivňovalo zemědělskou výrobu.

Ukazovalo se, že příliv amerického stříbra a zlata měly pro budoucnost země spíše neblahé důsledky. Snadné zisky z obchodu s Amerikou nenutily podnikatele přemýšlet nad modernizací zemědělství a manufakturní výroby, zatímco v jiných evropských zemích, jimž se nedostávalo takového privilegovaného bohatství, to bylo nutností. Tak se postupně stalo, že začalo být výhodnějším kupovat již hotové a levnější výrobky jinde a dodávat je do Ameriky. Český bych to nazval, že Španělsku „začínal ujíždět vlak“. A nejen začal, také opravdu ujel. Navíc, americké stříbro, které ještě i koncem 17. století byl v menší míře do Španělska proudilo (např. z dolu Layca Cota z Peru či z bolivijského Potosi), potřeboval král na umořování dluhů, na armádní výdaje a na nemalé výdaje svého luxusního dvora. Španělsko tak postupně začalo ztrácet svoje mocenské postavení v Evropě a ve světě. To bylo možná jednou z příčin, proč následně, až do konce 18. Století, se v severní Evropě o Španělsku ani moc nevědělo, zejména ne mezi normálním obyvatelstvem. Teprve začátkem 19. století v souvislosti s napadením Španělska Napoleonem a v souvislosti s rozvojem romantismu se evropští čtenáři začali dovídat z novin

a literatury něco o této zemi. Obyčejnému cestovateli však zpřístupnil Španělsko teprve anglický spisovatel Richard Ford (1796-1858). Procestoval na koni celé Španělsko a jeho kniha „Příručka pro cestovatele po Španělsku“ je dodnes považována za nejlepšího průvodce, jaký kdy byl napsán o Španělsku.

Španělsko se dostalo opět na světovou scénu ve třicátých letech minulého století, kdy po těsném vítězství Lidové fronty ve volbách tato požadovala znovupotvrzení republikánské ústavy. Parlamentní pravice považovala jejich vítězství za tragický omyl a předzvěst nástupu levicových a zejména komunistických sil k moci. Násilné povstání proti Republice, v níž začínala vládnout anarchie a bezvládní, bylo nevyhnutelné. V řadě republikánských krajů vypukly sociální revoluce, z nichž nejvýraznější probíhala v separatistickém Katalánsku. Zejména v Barceloně nastala velkoplošná kolektivizace, zacházející až do krajností. Byly zrušeny soukromé živnosti, dokonce i čističi bot museli být organizováni. Bylo zakázáno i spropitné v restauracích, ženám bylo zakázáno nosit klobouky, což byl buržoazní přežitek a běžným oslovením se stalo „soudruhu“. Obrazně řečeno, do sedla se dostala „luza“, vypalující a rabující kostely a kláštery. Zmizel zákon a řád, soudy byly nahrazeny revolučními tribunály, které bez soudu hromadně likvidovaly všechny podezřelé sympatizanty s pravíci. Nejkrutější bylo tažení proti kněžím. Během krátké doby bylo popraveno několik tisíc kněží, dvanáct biskupů a několik tisíc mnichů a jeptišek. V Barceloně dokonce byla těla zabitých jeptišek vystavena veřejnosti na odív.

Na výzvu několika generálů k povstání proti Republice (18. července 1936) reagovala pozitivně armáda a většina příslušníků civilní gardy. Námořnictvo a letectvo zůstaly loajální Republice. Rozložení sil tedy nebylo jednoznačné. Třebaže povstalci záhy ovládli třetinu Španělska, kýženého vítězství dosaženo nebylo.

Horší ale byla skutečnost, že o osud Republiky se začínaly zajímat mezinárodní levicové síly, upevňující si moc i jinde v Evropě a uvažující o pomoci proti konzervativním povstalcům.

Největší a dobře vycvičené vojsko vedené generálem Francisco Frankem, které by mohlo obrátit vývoj vzájemního střetu, bylo bohužel vázáno hájením zájmů Španělska v Maroku. Když byla situace kritická, podařilo se zorganizovat přesun této armády do Španělska. Nastal obrat ve prospěch vítězství pravicových sil, které měly eminentní zájem o znovunastolení řádu a pořádku. Republikánské milice jen těžce odolávaly dobře vedené a vycvičené armádě. Republika proto začala otevřeně shánět podporu v zahraničí. Našla ji v Sovětském svazu, který ihned poslal do Španělska zásilky zbraní a válečného materiálu a vojenské poradce. Samozřejmě s jasným cílem změnit průběh občanské války ve prospěch šíření komunistické ideologie a zajištění vítězství španělských komunistů. I když do Španělska začali přicházet levicoví dobrovolníci z celého světa, i z Československa, republikánská vláda byla stále více závislejší na pomoci ze Sovětského svazu, který ovšem sledoval imperiální cíle. Tím válka nabyla charakter střetu dvou rozdílných ideologií, i když západní státy se otevřeně k zahraniční pomoci vzbouřencům vedeným generálem Francisco Frankem nepřihlásily.

Navzdory podpoře Sovětského svazu a levicových sil z celé Evropy, občanská válka skončila v roce 1939 vítězstvím generála Francisco Franka. Zanechala po sobě více než půl milionu mrtvých, dalšího půl miliónu lidí odešlo do exilu. Země zůstala zcela rozvrácená, což vedlo v některých oblastech k hladomoru. Vzhledem k válečné situaci ve světě nebylo možno očekávat nějakou potravinovou pomoc ze zahraničí. Franko také nebyl žádný citlivka, byl to voják, generál a první roky jeho diktatury byly ve znamení obnovy země a jejího zachránění před spiknutím komu-

nistů, které, podle jeho slov, bylo třeba držet na uzdě. V tomto směru postupoval velmi tvrdě a nekompromisně a upevňoval i nepopulárními prostředky svůj konzervativní režim proti dřívější anarchii a nepořádkům podle hesla: „Dobro vlasti stojí nade vším“. Jeho utkvělou myšlenkou bylo vytvořit opět ze Španělska skutečný a jednotný národ a to za jakoukoliv cenu. Po počátečním „laškování“ s Musolinim a Hitlerem se nepřidal během války k zemím Osy (Německo, Itálie a Japonsko) a přestal používat fašistické praktiky a rétoriky. Přesto Španělsko po skončení druhé světové války jako diktátorský režim zůstalo v izolaci. Teprve okupace východní Evropy Sovětským svazem a počátek studené války otevřely Západu oči a tento začal pohlížet na Francisko Franka shovívavěji. V roce 1955 bylo Španělsko konečně připojeno k OSN a Franko přestal být nevítaným vyděděncem. Stal se váženým členem mezinárodního společenství. Dnes dokonce jeho zastánci tvrdí, že zachránil nejen Španělsko, ale i jižní Evropu před rostoucím vlivem komunismu.

Po uvolnění hospodářského embarga na Španělsko toto zažilo v následných letech údobí hospodářské liberalizace a prosperity. Některé kláštery, zámky, hrady, tvrze a pevnosti, přebudované na „Paradores“ – atraktivní starobylé hotely již za vlády krále Alfonse XIII k podpoře turismu ve Španělsku byly luxusně dovybaveny a zmodernizovány. K likvidaci sucha v aridních oblastech byla vybudována řada přehrad (Španělsko bylo v době mé další návštěvy Španělska v roce 1972 třetí na světě v počtu nově vybudovaných přehrad), zejména v přímořských oblastech nastal intenzivní rozvoj turistického ruchu a došlo k modernizaci zemědělské výroby, průmyslu a ekonomiky. V oblastech s málo vhodnou půdou pro jiné plodiny byly vysazeny miliony olivovníků, mandlovníků, korkovníků a jiných vhodných dřevin, na což je Španělsko velmi hrdé. To vše ještě za Frankovy vlády. Ten také rozhodl, že

po jeho smrti bude znovu zřízena monarchie a králem se stane princ Juan Carlos z rodu Bourbonů. Bylo to velmi moudré rozhodnutí, které možná zabránilo velkým mocenským střetům po jeho smrti. Ve společnosti vznikl depolitizovaný segment, dávající přednost lepší životní úrovni před politickými svobodami. A právě v tomto období jsme realizovali spolu s mojí ženou Olgou velkou cestu autostopem přes půl Španělska a měli jsme jedinečnou možnost poznat nejen mentalitu a život v revolučně naladěném Katalánsku, ale i ve skutečném Španělsku, v Andalúzii, Kastilii a dalších oblastech země.

Není a nebylo mým úmyslem zabývat se byť i jen krátce španělskou historií, neboť ta je zpracována v nepřehledném množství knih a publikací. Mým úmyslem pouze je zařazení doby naší návštěvy Španělska do historického kontextu, neboť ten je z důvodů tehdejší politické situace rozděleného světa na západní a východní důležitý. Španělsko těch let nám z východního bloku bylo líčeno jako země odsouzená k úpadku, Franko jako krvežíznivý diktátor a princové a králové jako něco, co je odsouzeno k vymření. Z tohoto oficiálního a všude hlásaného pohledu východního bloku na Španělsko se na nás někteří Španělé a zejména studenti z Latinské Ameriky dívali jako na „rudé“ a roztáli teprve, když nás osobně poznali.

Popsané zážitky z cesty po Španělsku nejsou vymyšlené, což by si mohl někdo myslet, protože mezitím uplynulo 45 let od naší cesty a všechno „smazal“ čas. Jsou autentické, neboť moje první žena Olga i já jsme si vždy vedli poctivě zápisky z každého dne cesty a dělám tak doposud. Za její nádherné zápisky z cesty po Španělsku jí posmrtně vzdávám hold a připisuji jí tuto knihu.

Úvod

Někdy na začátku roku 1967, jsa oťřískán zahraničními zkušenostmi z pobytu v Egyptě, začal jsem si korespondovat s univerzitami z různých zemí Latinské Ameriky a hlavně ze Španělska. Netrvalo dlouho a dostal jsem z řady zemí velmi zajímavé odpovědi a dokonce i nabídky ke spolupráci. Nejvíce jsem však ocenil milý dopis od pana profesora San Migueula Arribase, vedoucího katedry geologie a petrografie na Barcelonské universitě. V něm mi sdělil, že mu předali můj dopis a má zájem o spolupráci, přestože jeho oborem je klasická geologie a petrografie a ne inženýrská geologie. Ale chtěl by na své katedře tento obor zavést a rád by využil našich a mých zkušeností. Ve svém dopise jsem ho totiž informoval o stavu inženýrské geologie v Československu a o bohaté tradici tohoto oboru u nás, což ho velmi zaujalo. Náš akademik Quido Záruba založil tento obor již ve dvacátých letech minulého století, tedy v době, kdy ještě neexistoval nikde jinde na světě. A právě díky jemu a jeho škole jsme vždy patřili a stále patříme v tomto oboru ke světové špičce. Právě proto, když byla založena světová asociace inženýrských geologů, IAEG (International Association for Engineering Geology), profesor Záruba byl zvolen jejím prvním celosvětovým prezidentem.

Pan profesor Arribas neměl kontakty s nikým z bývalého socialistického bloku. I proto ho zajímala výměna zkušeností. A tak mi obratem zaslal pozvání na měsíční stáž na přírodovědecké fakultě barcelonské university (Universidad de Barcelona *1) s tím, že se mi bude věnovat a připraví pro mě zajímavý odborný program.

Jeho pozvání jsem přijal a současně jsem mu sdělil, že jsem se dozvěděl o letních kursech španělštiny, které pořádá barcelonská univerzita každoročně pro cizince. Poprosil jsem ho proto, jestli

by to mohl ověřit a jestli by mohl zařídit, abychom tento kurs spolu s mojí ženou Olgou po dobu našeho studijního pobytu mohli navštěvovat. Díky panu profesorovi se to podařilo a vše bylo mezi univerzitou a mnou písemně domluveno.

I když rok 1967 znamenal výrazné uvolnění vztahů mezi východem a západem a zejména u nás se blýskalo na časy, povolení k výjezdu bylo podmíněno příslibem banky na možnost zakoupení devizových prostředků. Náš stát se tím bránil hromadnému cestování našich občanů bez finančních prostředků, což by mohlo mít za následek krádeže z nutnosti a jiné zostouzení našeho národa. Alespoň tímto způsobem oficiální místa vysvětlovala svoje stanoviska k regulaci výjezdů našich občanů do západních států a do Jugoslávie. Požádat pana profesora, aby mi hradil pobyt na universitě, bylo pod moji důstojnost. A tak jsem si musel najít známé známých, kteří mě odkázali na ředitele banky v Ostravě. Možná bych získal devizový příslib i bez těchto doporučení, protože ředitele moje plánovaná cesta zaujala a považoval ji za neobvyklou. Navíc, vycestovat do Španělska bylo obtížné a nebylo ani jisté, získáme-li španělská víza. V té době byla ve Španělsku ještě tvrdá diktatura generála Franciska Franka Bahamonde a všichni příchozí ze socialistických států byli považováni za velmi podezřelé osoby, ne-li za špiony.

Všechno se však podařilo a díky pozvání pana profesora Arribase, který byl v té době již světově proslulým petrografem a znalcem kosmické geologie, vízum do Španělska nám bylo přislíbeno. Museli jsme ale pro ně do Vídně, což byla další vážná komplikace. Zvládli jsme to, po telefonátu na Španělské velvyslanectví ve Vídni těsně před plánovaným odjezdem nám bylo potvrzeno, že víza jsou připravená a můžeme si pro ně přijít. A tak již nic nebránilo našemu vycestování.

Putování Evropou

Vídeňské kolo bylo postaveno v roce 1897 za císaře Františka Josefa. Je vysoké 61 metrů a je z něj pohled na celou Vídeň

převlékli a nechali zavazadla v úschovně. Z devizových rezerv ostravské banky jsme dostali možnost odkoupit si na celý více než měsíční pobyt v zahraničí 63 dolarů amerických pro obě osoby dohromady, což tehdy byly pro nás nevídané peníze. Umožnilo nám to nakoupit si v Rakousku nějaké potřebné drobnosti, zaplatit si úschovnu zavazadel a jízdu tramvají na španělské velvyslanectví. Tenkrát ještě koruna měla třikrát větší hodnotu než rakouský šilink a dolar byl jen za sedm korun. Zatímco jsem se vypravil na konzulát pro španělská víza, Olga se vypravila na jednu z nejkrásnějších vídeňských ulic, Mariahilferstrasse. Když jsme se v poledne opět sešli, již bohatší o španělská víza, poobědvali jsme levně v samoobsluze v obchodním domě. Olga mě vykládala, jak byla překvapena tou zářící nádherou obchodních domů, obchodů, butiků, haldami krásného zboží, nádherných svetříků, bot, baterií kabelek, pudrů, voňavek, šatů, šátků, klobouků, džínových kalhot, prostě pro nás z východního bloku nevídaná pastva pro oči. Koupila si pár drobností, nádherný šáteček, propisku a síťku na nákupy. Dnes si jen těžko někdo dovede představit, jak velký rozdíl byl tehdy mezi životním standardem u nás a v Rakousku. Nemys-

*Innsbruck – Goldenes
Dachl – Zlatá stříška*

Schönbrunn. Unaveni z cesty vídeňskými ulicemi, odpočinek ve francouzském a anglickém parku v Schönbrunnu plný fontán, rybníčků a soch, stoupající až k vítězné bráně Glorietě, byl balzámem na tělo i duši. Putování po Vídni jsme zakončili návštěvou Prátru. Sedli jsme si na lavičku a povečeřeli sýr s houskou. Obrovské vídeňské kolo (u nás v těch dobách nazývané jako ruské kolo) na nás udělalo dojem. Svést se na něm a podívat se na Vídeň s výšky bylo ale nad náš finanční rozpočet.

Půlnočním rychlíkem jsme pokračovali do Innsbrucku. Zde na nádraží nás již očekával s celou svojí rodinou náš strýc Adolf Benda z rodiny hudebních skladatelů Bendů, bratr Olžiny maminky. Bylo ráno druhého dne naší cesty a po celonočním cestování jsme byli dost unavení. Ale mládí snese vše. Olga se rychle převlékla do hedvábných šatů a vydali

lím tím blahobyť, ten byl určitě srovnatelný, ale způsob života, vybavenost domácností, nabídka spotřebního a jiného zboží v obchodech, obchodní síť a způsob prodeje, ochota prodavaček a prodavačů, upravenost domů a ulic. Jak se u nás říká, nebe a dudy, rozkvetlý sad plný sladkostí a u nás jen šed' plná zasmušilých a nahněvaných lidí.

Po tom skromném obědě jsme se pěšky vypravili přes půl Vídne do

*Strýc Adolf Benda
v rozhovoru s Olgou*

Svačině v trávě za městem

„Zlatá stříška“ s gotickým arkýřem císaře Maxmiliána se střechou pokrytou 2657 pozlacenými měděnými šindeli, Tyrolské zemské muzeum s nádhernými obrazy a goblény, kostel svatého Jakuba, park s průhledem na vysokou horskou stě-

jsme se s celou rodinou do dost podřadného bufetu, kde ale hlad byl nejlepším kuchařem. Po snídání jsme vyrazili k prohlídce pamětihodností města –nádherné starobylé domy pamatující zlatou éru monarchie,

Olga se setřenicí Elke

S rodinou Bendů v Innsbrucku

nu.

Po prohlídce města jsme všichni odjeli za město, kde jsme na „svačině v trávě“ snědli koláče, které upekla teta Hilda a zapíjeli je kávou z cikorky. To všechno bylo doprovázeno neustálým chválením ra-

kouských poměrů, jejich dosaženého blahobytu a jací my jsme v Československu chudáci. Když jsme potom večer byli ubytováni v levném horském hotelu, mladí Bendovi spali v autě z bakelitu, což byla obdoba našeho trabanta. Prý se jim v hotelu nelíbí. No nám nakonec také ne. Večerní posezení bylo v typické tyrolské hospodě, s lidovou hudbou a halekáním u půllitrů piva. Strýc Dolfík nám připravil na dlouhou cestu do Španělska velkou kabelu plnou ovoce, což nám udělalo opravdovou radost. Ještě večer jsme se rozloučili s celou rodinou a druhý den brzy ráno, plni dojmů z bohatstvím kypícího Rakouska jsme odjeli vlakem do Švýcarska, do Bernu, kde nás již očekávala Olžina přítelkyně, s níž se seznámila v předchozím roce na budovatelském táboře v Anglii, Hanni Wülser.

Hanni nám obstarala hotel v centru města. Samozřejmě, jak jinak, levný hotel. Umýt jsme se museli v umývadle se studenou vodou, ale bylo to lepší, než na nádraží ve Vídni. Olga se převlékla do kalhotového kostýmu a odešli jsme s Hanni na typicky švýcarskou večeri – mléčné sladké jídlo- Pirche. Začalo pršet, a tak jsme se potom procházeli různými podloubími přeplněnými nádherou, bezstarostností a blahobytem. Kéž bychom si mohli dovolit koupit si pro radost nějakou drobnost. Ale proto jsme do světa nejeli, jenže stejně nás to naplňovalo pocitem smutku z toho, že nikdy jsme dosud takovou nádheru neviděli a asi dlouho neuvidíme.

*Sto metrů vysoká věž
katedrály v Münsteru*

Následující den dopoledne po snídání v hotelu National vidíme Bern jako z rychlíku. Orloj, parlament, několik nádherných šlechtických paláců, které na nás působily velmi útulně a přitažlivě. Mezi domy a řekou probleskovaly v dáli zasněžené hory Mönch a Jungfrau (4158,2 m nad mořem). Rychlostí blesku jsme navštívili slavnou pozdně gotickou katedrálu Münster, budovanou v letech 1421 až 1893. Její výstavba tedy trvala několik staletí. Z její věže

vysoké 100 metrů se nám naskytl panorama celého města a pohorí Oberlandu. Katedrála má nádherný vstupní portál s vyobrazením Poslední večeře Páně. Bohužel, chrám vevnitř zel v tuto ranní hodinu prázdnotou. Pohladil nás pohled na malebnou a líně tekoucí řeku Aare, v jejíchž zákrutách jsou uličky starého města a na druhé straně řeky symbol města – živí hnědí medvědi v ohradách.

Jedním slovem, byla to nádhera. Hanni se ukázala jako vynikající průvodkyně. Doprovodila nás potom až na rychlík do Ženevy a již nikdy v životě jsme se s ní neviděli. Je to škoda, ale běh následujících událostí tomu zabránil.

Není mým úmyslem popisovat přírodní krásy při pohledu na Alpy a Ženevské jezero z jedoucího rychlíku, ani krásy jezera a celého města Ženevy, již patřila naše další zastávka. Rychle dát zavazadla do úschovny a celé odpoledne až do noci patřilo prohlídce města, jezera, největšího vodotrysku na světě „Jet d’eau“, Paláci národů UNESCO a dalším zajímavostem. Velmi jsem byl překvapen pro nás neobvyklým bezstarostným chováním mládeže.

Vodotrysk na Ženevském jezeře byl uveden do provozu v roce 1951 a stříká až do výše 130 m.

„rudá“ jména zapsali do jakési knihy. Potom se na vše vyptávají, je to hotový křížový výsledek. Proč a kam jedeme, za jakým cílem, kdo nás poslal, jak tam budeme dlouho, kdo nám cestu financuje. Vždyť je to podivné, dva „rudí“ a tak mladí, to přece nemůže být normální. Kvůli nám se poněkud opozdil odjezd vlaku, ale to přece nebyla naše vina. Nakonec nás pustili a dva podezřelí mohli pokračovat v cestě do konečného cíle cesty, do Barcelony. Do tolik u nás proklínaného „fašistického Španělska“, do země diktátora generalísima Franka. Vlastně posledního generalísima, neboť ten náš komunistický generalismus Stalin již dávno zemřel.

Povalovali se na březích jezera, líbali se a objímali. Vzpomněl jsem si, jak jsem jednou při loučení na nádraží v Ostravě stál příliš blízko Olgy a něco jí povídal do ucha. Přišla policie a hrubě nás od sebe odtrhli, že takové nemravnosti tu trpět nebudou.

A jako každý den, abychom ušetřili za nocleh v hotelu, nočním rychlíkem pokračujeme do Port Bou. Je to již španělská hranice. Je sedm hodin ráno a nějací krásní mladí úředníci nás vytahují z vlaku a se vši důstojností žádají, abychom svá

Železniční stanice v Port Bou, pro nás vstupní brána do Španělska

Přesedli, nebo lépe řeče-no byli jsme přesazeni do španělského vlaku, který byl špinavý a pomalý. Uháněl si to rychlostí 60 km za hodinu, ale přesto se vydával za expres. Ale španělští cestující to neregistrovali. Byli celou cestu veselí, popíjeli z „čutory“, trylkovali nějaké písničky a povykovali. Celý vagón se sedadly ve směru jízdy se chechtal vtipům sršatého venkovana. Mluvil zcela bez ostychu k celému osazenstvu a posílal od úst k ústům plaskatou, špičatou čturu s něčím strašně dobrým. Dalo se tak soudit podle slastně přivíraných očí všech, co popíjeli. Muži i ženy si lily tekutinu do hrdla s výše dvaceti centimetrů a nikdo se ani nezakuckal. Jel s námi také sólista barcelonské opery, alespoň to všichni tvrdili, nebo je sólistou každý druhý Španěl. Zpíval nádherným trylkovým tenorem árie z Lazebníka sevillského.

Hned od počátku naší cesty jsme tedy zjistili, že Španělé jsou lidem veselým a bezstarostným. Pohled z oken vlaku však byl bezútěšný. Neomítnuté, špinavé a rozpadající se domy, stavby bez ladu a skladu, zaprášená okna a potrhané žaluzie, páchnoucí smetiště, pusto a nepořádek, uschlé stromy, vyschlá řečiště. Stejně tak vypadal příjezd na nádraží v Barceloně. Byli jsme zcela vyděšení. Že by to přece jen nebyla propaganda a Španělsko je ubohá, rozvojová země trpící strašnou chudobou? Kam jsme se to vypravili? Nebylo by lepší ihned se otočit a jet zpátky domů?

Pobyt v Barceloně

Barcelona *2. Je poledne. Vylézáme se svými zavazadly z vlaku. Trápí nás smrtelná žízeň. Za láhev minerálky jsme zaplatili 15 peset a v ten okamžik byly naše finanční propočty v nenávratnu. V přepočtu na naše koruny jsme měli zaplatit pouze 2 pesety. Tak to mě podrž. Máme na měsíc 63 amerických dolarů